

ÖRGÜTSEL DAVRANIŞ

Liderlik ve Liderlik Teorileri - 2

YRD.DOÇ.DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

Liderlik Türleri

- **Karizmatik liderlik**, karizma yaratan özellikleri ile kitleleri peşlerinden sürükleyebilme becerisine sahip olmaktır.
- ✓ **Karizmatik liderler**, yüksek düzeyde güven, hakimiyet ve kendi inançlarına güçlü biçimde sarılma vb. özelliklere sahiptir.
- **Antrenör liderlik**, farklı özellik, yetenek ve ilgileri olan insanlarla işbirliği yapan ve astlarını cesaretlendiren bir liderlik tarzıdır.
- ✓ **Antrenör liderler**, astlarını karşılaştıkları örgütsel sorunlar konusunda eğitirler ve yol gösterirler. Astlarında doğru olmayan davranışlarını tespit eder ve bu tür davranışlarını nasıl düzeltecekleri konusunda anlara önerilerde bulunurlar.

Liderlik Türleri

- **Paternalist (Babacan) liderlik,** baba gibi otoriter ve disiplinli, ancak onun kadar merhametli, yardımsever ve ahlaki bütünlük temeline dayalı bir liderlik anlayışıdır.
- ✓ **Paternalist (Babacan) liderler modelinde,** liderin iş yerinde aile atmosferi gibi bir ortam yaratması, astlarına baba gibi yaklaşması, hiçbir zaman onların güvenini sarsması anlayışına dayanır. Astlarına sadece iş hayatlarını değil, özel hayatlarını da düşünmesi ve bunu açıkça göstermesidir.
- **Etik liderlik,** liderlik sürecinde ortaya konan her tür davranışın etik kurallara göre düzenlenmesidir.

Liderlik ve Yöneticilik Farkı

- **Yöneticilerin ve liderlerin tavır ve davranışları birbirinden farklıdır.**
- **Yöneticiler**, daha şahsi ve çekingendir.
- **Liderler**, daha dinamik ve yeni fikirleri uygulamaktan çok, yeni fikirler geliştirir.
- ✓ **Yöneticiler** dikkatlerini «işlerin nasıl yapılacağı» üzerine yoğunlaştırırken, **liderler** hangi yenilik ve değişim için ne tür kararların verilip, hangi hedeflerin gerçekleştirileceği üzerine yoğunlaşırlar.

Liderlik ve Yöneticilik Farkı

✓ **Yöneticinin** ilgi alanlarını günlük işlevlerinin sürdürülmesi, sonuçların ve çıktıların incelenmesi ve verimlilik gibi rutin konular oluşturur.

Lider özellikle kişisel ve kişilerarası davranışlar, geleceğe odaklanmak, değişim ve gelişme, kalite ve etkililik ile ilgilidir. **Lider**, doğru olan şeyleri yapmayı hedeflerken, **yönetici** işleri doğru yapmaya odaklanır.

✓ **Lider** güven yaratır, yardım sağlar, ancak yargılamaz, tüm çalışanlarına kendilerini geliştirme fırsatı vererek onlara sınırsız kaynak sağlar. İşgörenlere içerisinde çalışmaktan onur duyacakları iş ortamı sağlar.

Liderlik ve Yöneticilik Farkı

• **Yönetici;**

- ✓ süreçlere teslim olur.
- ✓ muhafazakardır.
- ✓ sistemler ve yapılar üzerine yoğunlaşır.
- ✓ kontrole güvenir.
- ✓ kendi isteklerini zorla kabul ettirmeye çalışır.

▶ **Lider;**

- ✓ süreçlere hakimdir.
- ✓ yenilikçidir.
- ✓ insanlar üzerinde durur.
- ✓ geniş bir perspektifi vardır.
- ✓ kendi isteklerini başkalarının isteği haline getirir.

Örgütsel Açıdan Liderliđi Önemi

- ✓ Sürekli değişen çalışma yaşamında yüksek performanslı ve verimli örgütlerin oluşturabilmesi için gerekli faktörlerden biri de örgütsel liderliktir.
- ✓ Sadece formel görev tanımlarının çerçevesinde kalmak ve çalışanlar üzerinde yasal yetkilerini kullanarak onları sevk ve idare etmekten ibaret olan **yöneticilik** anlayışı yerine;
- ✓ Çalışanlarda istek oluşturma, onları bir misyona ve vizyona bağlama, değişimin öncüsü olma ve kendi isteklerini çalışanlarının isteği haline getirme şeklindeki **liderlik** anlayışına terk etmek durumunda kalmaktadır.

Örgütsel Açıdan Liderliđi Önemi

- Örgütlerde liderliğe ihtiyaç duyulmasının nedenleri şunlardır:
 - ✓ **Örgütsel tasarım eksikliđi**
 - ✓ **Değişen çevresel koşullar** (teknolojik, yasal, kültürel, iklimsel vb. değişikliklere uyum)
 - ✓ **Örgütün içsel dinamiđi** (büyüme arzusu ve yeni işlevlere ve sorumluluklara uyum)
 - ✓ **İnsanın doğası** (değişim yönünde ihtiyaç)